

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

“ ΔΔΗΛΩΘΗΘΕΙΑ ”

ΦΥΛΛΟΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1897.

ΕΤΗ ΠΟΛΛΑ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου

N. ΑΡΣΕΝΗΣ.	P. ΔΙΒΑΘΥΝΟΠΟΥΛΟΣ.
A. ΜΑΥΡΟΚΕΦΑΛΟΣ.	P. ΔΙΒΑΣΑΣ.
B. ΔΙΝΑΡΔΑΤΟΣ.	A. ΠΡΟΚΟΠΗΣ.
S. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ.	G. ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ.
M. ΒΑΣΧΟΣ.	

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐργατικοῦ Συνδέσμου θεωροῦσα καθήκον αὐτῆς ἱερὸν πᾶσαν εἰσπληροῦσα ἐνέργειαν τεινεύσαν εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος τοῦ ὁποίου προέσται καὶ καθόλου τῆς κοινωνίας ἐκ τῶν σπλάγγων τῆς ὁποίας προέρχεται, ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος πανηγυρικοῦ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει φύλλου. Διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀπορχῆς ἐγκαινίζεται νεωτερισμός, ὅστις πολλὰ τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν τόπον ὑπόσχηται. Οὐδεὶς παρ' ἡμῶν δύναται ν' ἀρνηθῆ πόσον αἰσθητὴ καὶ ἐπιζήμιος εἶνε ἡ πανταλῆς ἔλλειψις πνευματικοῦ ὄργανου, ἀξίου τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ἱκανοῦ νὰ ἐξεγείρῃ ἐκ τοῦ βαθέος ὕπνου τοὺς κοιμημένους ἡμῶν λογίους καὶ νὰ παράσχη στάδιον εὐγενές εἰς τὴν εἰς μικρὰ καὶ ταπεινὰ μαραινομένην νεότητά, πνευματικὴν δὲ τροφὴν εἰς τὴν διψῶσαν κοινωνίαν. Τόπος, οἷος ὁ ἡμέτερος ἔχων ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ μέσα τῆς τε ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως, κέντρον νήσου πεφημισμένης, τῆς ὁποίας τὰ εὐγενῆ τέκνα ἀπαντοχοῦ τῆς γῆς διασπαρμένα τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ τέχνῃ καὶ τῷ ἐμπορίῳ εἶνε ἀνεξήγητον, πῶς κατώρθωσε νὰ ὑπολειφθῆ τοσοῦτον ἐν τῇ πνευματικῇ ἀμίλλῃ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος εὐσυνείδητος σύγκρισις. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν ἐνθουμούμεθα πρὸ πόσου χρόνου ἔχει νὰ ἐκδοθῆ ἐνταῦθα βιβλίον. Δὲν κάμνομεν λόγον περὶ τῶν ἄλλοτε ποτε ἐκδιδόμενων περιοδικῶν, διότι ὡς φαίνεται ἡ περίοδος τούτων τείνει νὰ πλησιάσῃ τὴν τῶν κομητῶν!!! Ἄλλα καιρὸς πλέον νὰ παύσῃ ἡ ἀσύγνωστος ἀδιαφορία, ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ μᾶς κατέλαβε καὶ σφιγκτὰ μᾶς κατέχει. Νόμος κοινωνικὸς αἰῶνος εἶναι ἡ πρόοδος, πρὸ τοῦ φωτός τῆς ὁποίας εἰς εἰρήναι ἐλευθέρως καταρρίπτονται τὰ ἀσθενῆ προχώματα τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ σκότους.

Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῷ θεραπείαν τοῦ βα-

θείας τὰς ρίζας ἔχοντος παρ' ἡμῶν νοσήματος τούτου ἀφορῶν ὁ Σύνδεσμος προβαίνει εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος πανηγυρικοῦ φύλλου. Ἄλλὰ καὶ ἕτερον οὐχ ἤτενος σπουδαιότητος αἰτίον παρώρμησεν αὐτὸν εἰς τούτο. Δι' ἡμιφύλλου δημοσιευθέντος πρότινος ἀνήγγειλεν ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως Γυμναστηρίου, καταστήματος δηλονότι ὑψίστης ἀνάγκης ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀνευ πρὸς τὰ πρόσω βαινεύσης πόλεως. Πρὸς τούτο προσεκάλεσε τοὺς βουλευμένους νὰ ἐλθῶσιν ἀρωγὰ νὰ ἀποστείλῃ ἕκαστος ὅ,τι θέλῃ ὑπὲρ τῆς ἐνεργηθησομένης ἀγορᾶς τῆς ὁποίας αἱ εἰσπράξεις θέλουσι διατεθῆ ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου. Εὐτυχῆς δὲ θέλει λογισθῆ ἂν διὰ τῶν ἐνεργειῶν τευ καταρθῶθῃ ἡ ἰδρυσις τοιοῦτου καταστήματος, τοῦ ὁποίου ἐνῶ τόσον ἐπουδαία καὶ μεγάλη εἶνε ἡ ὠφέλεια, ἢ μέλλει νὰ παράσχη εἰς τὴν ὁσημέραι μαραινομένην νεότητά, τόσον μικρὰ καὶ ἐλάχισται εἶνε αἱ ἀναγκαῖσαι διὰ τούτο δαπάναι. Καὶ εὐτυχῶς ἡ ἐνθερμος μέχρι τοῦδε ὑποστήριξις τῆς ὁποίας ὀλόκληρος ἡ κοινωνία παρέχει εἰς τὸν Σύνδεσμον καὶ ἡ ὀμόθυμος προθυμία μετὰ τῆς ὁποίας ἀπεδέχθη τὴν ἰδέαν ταύτην, δίδῃ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ κατ' αὐτὰς ἀνοιγομένη ἀγορὰ θέλει ἐξασφαλίσῃ ποσὸν ἱκανὸν ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν ὑπὲρ τοῦ ἰδρυθησομένου Γυμναστηρίου.

Σήμερον ὅτε ἡ αἴγλη τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων καὶ ἡ κεκρυμμένη δύναμις ἡ ἀποκαλυφθεῖσα ἐν τῇ παλαιστρᾷ τοῦ παναθηναϊκοῦ σταδίου ἐξήγειραν ἐκ τοῦ ληθάργου τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ ἡ δάφνη τῶν Ἑλλήνων Ὀλυμπιονικῶν ἀμάραντος παραμένει ἐν τῇ καρδίᾳ πάντων, τὰ τοῦ ἔγκλημα ἢ ἡ πρωτεύουσα τῆς Περαλληνίας ἡ πόσις πλοῦτον ἐν αὐτῇ ἐγκλείουσα περιφρονεῖσα ἐαυτὴν καὶ τὴν νῆσον σύμπασαν ἠνείχετο νὰ φανῆ κατωτέρα τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Ἑλλάδος ἐν αἷς ὀργασμοῖς καὶ πνεύμα προόδου πρὸ

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΓΟΥΡΙΟΥ

πολλοῦ ἤρξατο νὰ ἐκδηλοῦται. Ἐξ ἡμῶν δὲν λείπει ἡ ἡδέσθεις, ἡ πρωτοβουλία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον. Τὰ λοιπὰ τα ἔχομεν πάντα.

Μὲ τὰς χρηστάς λοιπὸν αὐτὰς ἐλπίδας καὶ μὲ τὴν πεποιθησιν ὅτι ἤργισε πλέον νὰ κατανοηται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἡ μεγάλη χρησιμότης τοῦ γοργῶ τῶ βήματι πρὸς τὴν πρόοδον χωροῦντος σωματείου, ἡ ἐπιτροπὴ χαιρετίζει ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέλη καὶ τὴν κοινωνίαν σύμπασαν, ἥτις τὴν ἀγάπην καὶ συνδριμὴν οὐτῆς ἐν πάσῃ περιστάσει διετρέψανσε. Εὐχαριστίας δὲ ἀπείρους ἐκφράζει πρὸς τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς φιλότατης πατρίδος τὰ ἐν τῇ ξένη βιοῦντα τὰ ὁποῖα πάντοτε σπαύδουσι πρῶτα νὰ ἔρχωνται ἀρωγὰ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς
Γ. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ
μέλος τοῦ συνδέσμου.

Συμβουλὴ πρὸς τὸν ἀγαπητὸν Ἑργατικὸν Σύνδεσμον.

Κάλλιστος καὶ ἐγκωμίων ἐπάξιος εἶναι ὁ τῆς Ἀλληλοβοηθείας σκοπὸς ὁ ὑπὸ τοῦ συλλόγου φιλοτίμως πραγματοποιούμενος, ἀλλὰ παραλλήλως τοῦ σκοποῦ τούτου ἠδύνατο νὰ βαδίζῃ καὶ ἕτερος οὐχ ἥττον καὶ αὐτὸς κάλλιστος, ἥτοι ὁ διὰ τῆς διδασκαλίας πρακτικῶν γνώσεων μορφωτικὸς σκοπός. Πολλὰκις, πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ ἀγνοοῦσιν ἐξ ἀνάγκης οὐκ ὀλίγα στοιχειώδη, ὠφέλιμα εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον, εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑγιαν ἀκόμη, ἀλλ' ὅπερ τὸ σπουδαιότερον, ἀγνοοῦσι πολλὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ ὡς πολιτῶν καὶ ὡς μελῶν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Τακτικὴ λοιπὸν διδασκαλία ἐν τῷ συλλόγῳ, ὅστις δέον νὰ εἶναι τρόπὸν τινα πολιτικοκοινωνικὸν σχολεῖον, θὰ ἦτο ἐπωφεύεσάτη καὶ θὰ συνετέλει ἄριστα, ὅπως πολλοὶ καταρτίζωνται ἄρτιοι καὶ ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς πολίται, μαθάνοντες πολλὰ ἀπαραίτητα, ὧν ἡ ἀγνοία δρᾷ ἐπιβλαβῶς. Τὸ, « ὁ λαὸς μου ἠφανίσθη δι' ἑλλείψιν γνώσεως » καλῶς ἐλέχθη, διότι πολλάκις ὁ λαὸς ἐνεκα ἀγνοίας καὶ ταπεινοῦται καὶ ταλαιπωρεῖται καὶ ἔρμαιον γίνεται, ἐνῶ τοῦναντίον ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀλήθεια διαφωτίζουσιν αὐτόν, τὸν ἐλευθεροῦσιν ἐκ τῶν πλανῶν καὶ τῶν προλήψεων καὶ τῷ διανοίγουσι τὴν λεωφόρον τῆς προόδου.

* * *

Ἀργοστόλι 27 Δεκεμβρίου 1896.

Κύριοι τοῦ Ἑργατικοῦ Συνδέσμου « Ἀλληλοβοηθεία ».

Μετ' εὐχαριστήσεως ἀποκρίνομαι Κύριοι, εἰς τὸ γράμμα σας τῶν 24 τρέχοντος μετ' ὁποῖον χθὲς με ἐτιμήσατε.

Ζητεῖτε,

1ον. Πῶς δύναται νὰ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομική, καὶ 2ον. Ἡ πολιτικὴ θέσις τοῦ ἐργάτου.

Ἡ ὁκλή ἢ ἀπάντησις. Δύσκολη ἢ ἐκτέλεσις.

Ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ ἐργάτου μας δύναται νὰ βελτιωθῇ διὰ τῆς τιμίας ὑπηρεσίας του εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ τῆς φρονήμου μεταχειρίσεως τῶν κερδῶν του, ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ θέσις βελτιώνεται, ἂν, ὁ ἐν λόγῳ ἐργάτης, ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς δειλιστικῆς κομματικῆς του προσωπικῆς κλίσεως ὅπου τὸν καταβιάζουν, καὶ ἀναπτύξῃ τὸ πνεῦμά του εἰς τὰ κοινωνικὰ συμφέροντα.

Τούτη, Κύριοι, εἶνε ἡ πεποίθησή μου, σὰς τὴν ἐμολογῶ καὶ λέγομαι

Ὁλος ἐδικός σας
ΑΝΔ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ.

Ὁ ἀνατέλλων αἰὼν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός.

Ἐτη πολλὰ παρήλθον μέχρις οὗ ἡ ἀνθρωπότης ἀνασύρει πτυχὴν τινα τοῦ καλύπτοντος αὐτὴν σκότους τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀπάτης ὡς πρὸς τὸ ἕτερον ἡμισυ αὐτῆς.

Ἡ γυνὴ ὑποδουλωθεῖσα ὑπὸ τὸ ἐγωϊτικὸν τοῦ ἀνδρὸς κράτος ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους διετέλεσεν εἰς βαθμίδα κατωτέραν τῶν χρησίμων εἰς τὸν ἄνθρωπον κτηνῶν, ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀπλοῦν οἰκιακόν σκεῦος, κινδυνεύουσα νὰ χάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐπωνυμίαν.

Ἡ φαντασία τοῦ ἐγωϊστοῦ ἀνδρὸς ἔρθασε καὶ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ θεωρήσῃ τὴν γυναῖκα ὡς αἰτίαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κακῶν. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες ἐφαντάσθησαν ὅτι γυνὴ τις Πανδώρα καλουμένη ἀπεκάλυψε τὸν πῖθον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκρύπτοντο ὑπὸ τῶν θεῶν τὰ κακά, τὰ ὁποῖα μετὰ τοῦτο ἐπλημμύρησαν τὸν κόσμον. Οἱ δὲ Ἑβραῖοι κατεδίκασαν τὴν δυστυχῆ Εὐάν ὡς τὴν παραίτιον τοῦ θανάτου, τοῦ τε ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ διὰ τὴν βρῶσιν ἐν ὄσμηλου! . . . .

Εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο τῆς ἀπάτης εὐρισκόμενος ὁ ἀνὴρ ὑπεδούλωσε μὲν τὴν γυναῖκα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ὑπεδουλώθη ὅμως αὐτὸς οὗτος ἐκουσίως οἰκονομικῶς ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν συντήρησιν καὶ διατροφὴν οὐ μόνον τοῦ ὑποδουλωθέντος συντρόφου του, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς τῆς γυναικός παραγομένων τέκνων, λαβὼν ὡς ἀνταμοιβὴν τὸ ἐγωϊτικὸν προνόμιον τοῦ νὰ φέρωσι τὰ τέκνα τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ πατρὸς!

Ἄλλ' ἦλθεν ἡ στιγμή καθ' ἣν ἀνεκαλύφθη ἡ ἀπάτη εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρισκετο ὁ ἀνὴρ. Πρῶτη αὐτῆ ἡ θρησκεία ἢ καταδικάσασα τὴν γυναῖκα ἐκνήρυχθη ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὁ Χριστὸς, ὁ μέγας τῆς ἀνθρωπότη-

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

τος αναμορφωτής ανύψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός.

1896 ἔτη παρήλθον ἔκτοτε καὶ ἡ γυνὴ διατελεῖ μὲν οὖσα ὑποτεταγμένη εἰς τὸν ἄνδρα, κατὰ τὸν λήγοντα ὁμῶς αἰῶνα κατώρθωσε ν' ἀποσείη μέγα μέρος τοῦ δεσμεύοντος αὐτὴν ζυγοῦ. Ὁμάδες μεγάλαι ἀνδρῶν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός. Ἀποτελέσματα αἴσια τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἀγῶνος ἐπετεύχθησαν μεγάλα. Καὶ ἤδη ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἡ γυνὴ ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐνεργὸν μέρος συμμεριζομένη εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν περὶ ὑπάρξεως τῆν ἀνδρικήν ἐνέργειαν. Καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐλκόμενα ὑπὸ τοῦ βαιίνοντος ἄρματος τοῦ πολιτισμοῦ παραχωροῦσιν εἰς τὴν γυναῖκα δικαιώματα, ἅτινα πρὸ 100 ἐτῶν ἐθεωροῦντο, καὶ λεγόμενα, ὡς πράξεις ἐσχάτης παραφροσύνης.

Καὶ ἡ Ἑλλάς ἐπομένη εἰς τὴν πρόθεον τοῦ πολιτισμοῦ ἀνακηρύσσει διὰ τοῦ μόνου αὐτῆς ἐπιστημονικοῦ καθιδρύματος ἐν ἐπισήμῳ ἀνακηρύξει ὡς διδακτόρων τῆς Ιατρικῆς τῶν πρώτων φοιτητριῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου Ἀγγελικῆς καὶ Ἀλεξάνδρου Γ. Παναγιωτάτου ὅτι « διὰ τῶν ἐξετάσεων τῶν εἰρημένων δεσποινίδων ἡ θέσις τῆς γυναικός κατὰ πολὺ ἀνυψοῦται καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ γυνή, τὴν ὅποιαν ὁ ἀνὴρ δια τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ μυῶνων ἐζήτησε νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ κρατῇ ὑποδεστέραν του, ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος, δύναται νὰ δώσῃ τοὺς αὐτοὺς ἐπιστημονικοὺς καρπούς. . . . » (Βλέπε Ἀκρόπολ. 21 Δεκεμβρίου).

Εὐόιωνα σημεῖα τῆς γυναικείας δράσεως ἀνεφάνησαν καὶ ἐνταῦθα δια τῆς ἐνώσεως τῶν γυναικῶν εἰς φιλανθρωπικὰ σωματεῖα.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε ἀκτίνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἤδη ἡλίου τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν προσεχῆ 20ον αἰῶνα ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῶν γυναικῶν ἀγὼν θὰ ἐπιφέρῃ τὴν τελείαν νίκην κατὰ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀπάτης καὶ ἡ γυνὴ θὰ ἀποτελέσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐνεργὸν παράγοντα πλούτου, μέλλοντα νὰ μεταβάλλῃ ἄρδην τὴν ὄψιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄργοςτόλιον τῇ 30 Δεκεμβρίου 1896.

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΔΙΒΑΔΑΣ
Δημοδιδάσκαλος.

Σκέψεις ἰδικαί μου.

Συναναστράφην μὲ τὸν προνομιούχον κόσμον. Ἰῖδα ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἀνεσίαν καὶ τὴν εὐζωίαν. Ἔλαβα μέρος εἰς ὁμηγύρεις καὶ διασκεδάσεις, ὅπου τὰ πόσσωπε ἤστραπτον ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, χωρὶς ἢ παραμικρὰ μείριμα περὶ τῆς τύχης τῶν ἄλ-

λων νὰ τὰ σκιάζῃ. Παρέστην εἰς σκηνὰς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας καὶ εἶδον εἰκόνας μαρτυρούσας γαλήνην πλήρη νοῦ καὶ καρδίας, καθ' ἣν σιγμῆν τὰ παθήματα τῶν ἄλλων ἐζήτηουν εἰς μάτην μικρὰν θέσιν μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, καὶ πολλάκις διειροθῆθη. . . . « Τί ἀγρίον θηρίον εἶναι ὁ ἄνθρωπος! »

* *

Ἐμελέτησα τὰ τῆς ζωῆς τῶν πολλῶν. Ἠνόησα τὴν στέρησιν καὶ τὴν ἀθλιότητα ὡς σύνηθες βραβεῖον τοῦ μόχθου καὶ τοῦ ἀγῶνος. Ἀνέγνωσα ἐπὶ ὠρῶν καὶ κατεσκληρότων προσώπων τὴν ἀπελπισίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀγωνίαν διὰ τὴν αὖριον. Ἰῖδα σκηνὰς σπαραξικαρδίου μαρτυρίου καὶ ἐγκατερήσεως. Διέκρινα τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν πρόληψιν διατρεφομένης ἐκ τῶν θυμάτων των, παραλυσάσας τὰς χεῖρας καὶ σκοτιζούσας τὸ πνεῦμα. Ἐφαντάσθην ὁμῶς κάποτε ὄλων τῶν ἀποκλήρων τὰς διαμαρτυρίας πληρούσας διὰ μιᾶς τὴν ἀτμόσφαιραν μίαν ἀπαισίαν συναυλίαν ἐξωγκουμένην βαθμηδὸν καὶ ἀπολήγουσαν εἰς θύελλαν ἀγρίαν καὶ φρικώδη, τὰ πάντα ἀνατρεπούσαν. . . . καὶ εἶπα κατ' ἐματὸν « Τί ἤμερον κτηνὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος! »

Ἄργοςτόλιον, παραμηναὶ πτωτοχρονιάς 97.

ΟΥΤΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη εἰς σταῦλον ζῶων. Τὸ ἀνάκτορον τοῦ πάπα ἔχει 12,000 δωμάτια.

* *

Τὰ Ἀγιοβασιλιάτικα παιγνίδια ἔπροσπε διὰ νόμου νὰ ἀπαγορευθῶσι, διότι, ἀφ' ἐνός μὲν σπαταλᾶται τόσον χρῆμα εἰς ἄχρηστα καὶ ἄσκοπα πράγματα, καὶ ἐξ ἄλλου, διότι αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι τὰ παράγουν, ἠδύναντο νὰ παράγουν ἄλλα εἶδη χρήσιμα εἰς τὴν ζωὴν.

* *

Ἡ περιουσία τοῦ Συνδέσμου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου σύγκειται ἐξ ἱπτὰ λαχειοφόρων μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, αἵτινες ἠγοράσθησαν ἀντὶ δραχμῶν 4,703, 80 καὶ ἐκ δραχμῶν 402, 74 εἰς μετρητά.

* *

Ἡ ἐκ μητρὸς γνησιότης εἶνε αὐταπόδεικτος. Ἡ ἐκ πατρὸς δυσκόλως ἀποδεικνύεται.

* *

Ἡρξάντο αἱ πρόσφορα, ὑπὲρ τοῦ ἐδουλομένου ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου γυμναστηρίου, εἰς χρῆματα καὶ εἰς εἶδη.
ΛΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
Ὁ πλοῦτος εἶνε λίαν ἄστατος. Ὁ συγγενὴς τοῦ Βί-

σμαρκ Ριχάρδος Σίβερ είναι έφημεριδοπώλης εις την 'Αμερικην. Απόγονος της άριστοκρατικής των 'Ισπανών οικογενείας Δέλ Κάμπτε είνε σήμερα κατασκευαστής χοιρομηρών εν Γερμανία. Η Ζαίτ ή πρώτη μεδίστα της Βιέννης καταγεται έξ οίκου βασιλικού. Το κοινωνικόν σύστημα, όπερ ύπόσχεται πλούτον μέτριον, αλλά διαρκή είνε, το άριστον.

* * *

Από σήμερα άρχεται ή πόλις ειςιτηρίων διά την ύπερ του γυμναστηρίου ενεργηθησομένην υπό του Συνδέσμου λαχειφόρον αγοράν. Κατά 80 0,0 δύναται τις αντί μιᾶς δραχμῆς νά κερδήσῃ είδος αξίας πολλαπλασίας.

* * *

Η ύπό των εύπόρων φροντίς ύπερ των άπόρων είνε μέριμνα ύπερ αυτών των ίδιων. Αποδεικνύεται εκ της στατιστικής ότι ή έγκληματικότητα αύξάνει αναλόγως της αύξήσεως της πενίας.

Εικών κοινωνική.

Εις έξοχικήν τινα καλύβην, εν μέσω θάμνων και βράχων, πλησίον πολυτελάντου πόλεως κατώκει χήρα τις με τέσσαρα όρφανά. Ός μόνην κληρονομίαν άφηκεν εις αυτήν ό άκακος άγρότης τους πολυμόχθους άγώνας του γεωργικού βίου. Το θέρος δι' αυτήν και τα τέκνα της ήτο εποχή εύτυχίας. Ειργάζετο υπό τας καυστικές του ήλίου ακτίνας δροσιζόμενη από τας λεμονάδας των υποξίνων σταφυλών. Τα εκ του τρυγετού ήμερομίσθιά της επήρχουν προς διατροφήν των αποκλήρων τέκνων της... Ηλθε το φθινόπωρον οί όρμητικοί άνεμοί διεσκόρπιζον τα μαραμένα των δένδρων φύλλα. Η χήρα ειργάζετο με ήλαττωμένον ήμερομίσθιον, καθαρίζουσα άμπέλους εκ των εν αυταίς λίθων, λουομένη πολλάκις υπό των καταψύχρων σταγόνων της φθινοπωρινής βροχής... Αλλ' ό Δεκέμβριος έφθασεν. Η χιών πίπτουσα εκάλυψε την γην υπομειδιώσα υπό το λευκόν ακτινοβόλον χρώμα. Η χήρα έστερείτο και του μόνου δυναμωτικού των λαχάνων ζωμοῦ. Η πενία, ή άχώριστος των έργατων σύντροφος, έφώλευσε πλέον εις την πεινραάν της χήρας καλύβην. Εφόδιον μικρόν έξ έλεημοσύνης Χριστουγεννιάτικης ήρκεσε προς κατάσβεσιν του πειναλέου στομάχου των τέκνων της... Κατά την 30 και 31 Δεκεμβρίου του έτους 189... ό ουρανός εκάλυπτετο υπό χιονόφάρτων νεφών. Την παραμονήν της πρωτοχρονιάς ό συρίγγος και τριγγός και αί κραυγαί των άλλαλαζόντων ανθρώπων άπετέλουν μετά του συρίζοντος βογγά φρενήρη συναυλίαν. Εκεί εις την πτωχικήν κλίτην όπου ό άτυχής γεωργός άφηκε την τελευταίαν πνοήν, ή πτωχή χήρα και τα μικρά τέκνα της υπό τα παλαιά ράκη προσπάθουν νά θερμάνωσι το κατάψυχρον εκ διημέρου νηστείας σώμά των. Αλλά

κατά την παγετώδη εκείνην νύκτα το μικρότερον διετές όρφανόν της, άφου εξέβαλε σπαραξικαρδίουσ τινάς κραυγάς άπακοιμήθη διά παντός επί των χειρών της δυστυχούς μητρός. Την τύχην των λειπών δύναται τις νά συμπεράνη, έκτός αν τὰ πρωτοχρονιάτικα της έλεημοσύνης δώρα ήδυνήθησαν νά τὰ σώσωσι.

ΛΙΒΑΔΑΣ.

Η ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ.

Τό έτος 1896 δέν ύπάρχει πλέον! Δέν έχει δικαίωμα νά αναφέρεται εις τό έξής ει μή μόνον έν σχέσει με ιστορικά συμβάντα. Ο κόσμος, σύμπασα ή τερασία των όντων σωρεία, παραμένει άείποτε νέος! Αλλ' ό κόσμος των ιδεών;... Έδώ σ'ας ήθελα, άγαπητοί άναγνώσται. Πάν ό,τι παρήγαγεν ή θεία και άκατανόητος δύναμις, ή ένοικοῦσα εις πάσαν καρδίαν, ήτις σκεπάζει ως δένδρον εύθαλές και δροσιζει την φλεγόμενην υπό της οδύνης ψυχήν, ουδέν άλλο κάμνει παρά νά πλέη μέσα εις τον άπειρον τουτον ωκεανόν, ένθα έξ αρχής έτέθη νά κυλινδηται έν αυτώ, νά αναπτύσσηται, νά ζή, νά παρουσιάζη ήμιν εκπεπληγμένοις τας διαφόρους αυτοῦ όψεις, ταύτην μεν χρυσιζουσαν, εκείνην δε ίόχρουν, εκείνην δε αιθερίαν, άπαράλλακτα όπως τό υπό του άνέμου παρασυρόμενον πτίλον, όταν εισέρχηται εις χώρον μέσα εις τον όποιον μία ήλίου ακτίς άποσυνετέθη εις τὰ γλυκά της ίριδος χρώματα! Αί ιδέαι! μοιραίως ύποταγαμένα εις του χρόνου την μαύρην σκοτίαν! Τι νά ειπωμεν περι των παρεληλυθειών στιγμών; Το μαυρον χρώμα ήμεις φυσικά άποδίδομεν εις τό άγνωστον! Ο Κρόνος κατέπινε τὰ έαυτοῦ τέκνα, ό δε χρόνος μαυρίζει πάν ό,τι έν ταις ιδέαις παράγει. Ο θνητός θεός δέν ήδυνήθη νά επεκτείνη την άδηφάγον χειρά του και εις τον άπάντων άνδρών τε θεών τε ήγεμόνα. Καί ή ιδέα μόνη του θείου δέν επέτρεψε πόποτε νά την θιξη ή παγερά του χρόνου χείρ, μόνη αυτη είναι ή έτέρα όψις του αιώνιου σύμπαντος.

Γ. Χ. ΡΑΖΗΣ.

Έτη πολλά σ'ας εύχομα κ' έγώ ό Βελιανίτης
ό Παξινός καλούμενος μά και Κεφαλλονίτης.

Ο του Συνδέσμου εκλεκτός ως έργατων εργάτης
και του Σωτήρος ό γνωστός πτωχός κανδηλανάφτης.

Είμαι γνωσός άπ' τό παλτό έπου φερώ 'ς τον δρόμον
όταν ζητά χωρίς 'μιλιά και με κυστόν τον ὄμον.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Λεπτά για τον Σωτήρα
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ